

ÖPPNA HORIZONTER

BO DAVIDSSON

Fotografering - att se och bli berörd

Jag började fotografera i samband med mina Norgeresor. Från början var mycket av motivationen att dela med mig av mina upplevelser men efterhand som motiven blev fler upptäckte jag även andra dimensioner. Jag förstod att bilder också kunde förmedla berättelser och historia, och kanske framför allt känslor. När jag gav bort bilder märkte jag att människor blev berörda. Det har sedan blivit en stark drivkraft för mig, att beröra människor.

Mina tidiga bilder hade en dokumentär prägel, jag fotograferade det jag såg och upplevde. Efterhand har mina bilder blivit mer personliga och präglas ibland av djupa känslor och starka upplevelser. Många bilder bär spår av livets ändlighet och sårbarhet medan andra utforskar tillvarons osynliga dimension och förhållandet mellan inre och yttre världar.

Hösten 2005 fick jag Kungälv's kommuns kulturpris och ett par månader senare hade jag min första utställning i en riktig konsthall. Jag bestämde mig för att satsa helhjärtat och tryckte upp alla 23 bilderna på fint akvarellpapper.

Utställningen fick namnet "Bilder från Varangerhalvön" och togs emot mycket positivt, redan på vernissagen sålde jag några tavlor och fick många uppmuntrande kommentarer i gästboken. Det var så roligt att prata med besökarna att jag snabbt bestämde mig för att vara på plats minst en timma varje dag efter arbetet. Jag fick många givande samtal och värdefull feedback på det sättet. Det var mest spännande när någon delade sina intryck med mig

medan de tittade på tavlorna. Jag minns särskilt en person som var väldigt öppen och när hon berättade vad hon kände tänkte jag "det här är ju precis vad jag vill förmedla utan att jag kunnat formulera det för mig själv". Jag sålde många tavlor och uppskattar att mer än 1000 personer besökte utställningen.

Drivkrafter och skapande

Jag vill pendla djupet i det jag gör, hela tiden gräva vidare. Jag är intresserad av hur människor uppfattar sina liv, hur en människas identitet och upplevelse av livet formas. De senaste åren har jag bloggat mycket och det har hjälpt mig att sätta ord på alla tankar och känslor som har med bildskapandet att göra.

Nu förstår jag mina drivkrafter bättre och ser hur min längtan och mitt kreativa uttryck hänger ihop, ett nyckelord är kommunikation. Jag vill skapa bilder som människor kan uppleva med hela sin kropp, bilder som berör. Att bli berörd kan vara som att vakna upp och se livet med nya ögon.

Utställningar och offentlig utsmyckning

Efterhand har det blivit ett flertal utställningar och även vykortproduktion, jag säljer också bilder till böcker, tidningar och trycksaker. Det är roligt att möta besökare på en utställning, jag lyssnar nyfiket till alla som vill berätta vad de ser och upplever. Många ser saker som jag inte sett eller tänkt på.

Jag jobbar gärna med offentlig utsmyckning i form av fotokonst. Den senaste installationen är på en vårdcentral där man medvetet satsat på att skapa en varm och inspirerande miljö för både anställda och patienter. I korridorer och rum finns nu många bilder i stort format, bilder som ger energi eller inbjuder till lugn och eftertanke.

Fotokonst ger en visuell upplevelse men erbjuder också möjlighet till reflektion, ett spännande motiv är stimulerande för hjärnan. Förutom att öka dess aktivitet kan det inspirera till nya idéer och göra oss mer kreativa.

En bra bild är inte bara för ögat, den ger något till själen också. Ett fotografi är ett tecken på närvaro, en plats där dröm och verklighet möts. En skärningspunkt där något nytt kan uppstå. Motiven kan ses som landskap i vid bemärkelse (själens/kroppens/naturens etc.) som betraktaren erbjuds att utforska. Man kan dröja sig kvar och bildligt talat stiga in i en tavla för att utforska landskapet.

Att se är att förändras

Ett fotografi är ett ögonblick lånat från livet. Mellan intrycket som når mitt öga och min respons - jag tar ett foto, är det en kortare eller längre tidsrymd. Inom denna rymd av tid händer det något, jag blir berörd, ofta vet jag inte riktigt varför. Min uppmärksamhet har dragits till något och för en kort stund kan jag inte skilja upplevelsen från mig själv, jag blir ett med det jag ser.

Bilderna har mer och mer kommit att präglas av min egen historia. Minnen, drömmar och längtan lagras både i kroppen och i själen, ofta diffusa och svåråtkomliga. När jag blir berörd är det som om de får färg och form. I det inre öppnar sig nya landskap, vackra och sårbara. Det är ofrånkomligt att det sedan återspeglas i bilderna.

Vad händer när en människa betraktar en bild? Hon *läser bilden* på sitt unika sätt. Bilden landar i henne ... de visuella intrycken blandas med de känslomässiga, kanske med fragment av drömmar eller minnen som en påminnelse om något som vill komma upp till ytan. Något händer ... ett möte, en befruktning. Att se, att verkligen se är att låta sig förändras.

Varför blir jag berörd av ett kustlandskap, en horisont eller ett berg? Något i mig kommunicerar med det jag ser, som en resonans i själen. Ibland är känslan så stark att upplevelsen blir rent fysisk. Livet är relation och kommunikation, du får en relation till allt som du ger din uppmärksamhet. Varför älskar du skönhet, det som är vackert? Kommunikation - något kommunicerar med dig!

När något fångar min uppmärksamhet är det som att jag får frågan vill du kommunicera med mig? Jag stannar kvar och låter mig beröras, något i mig vaknar ... en förbindelse uppstår ... jag förändras. Livet handlar kanske om det, att lära mig se, ta emot livet stund för stund och låta mig förändras.

Vad innebär det att se? Att se klart och djupt, att se på ett sätt som ger insikt ... Jag tror att det har med uppmärksamhet och närvaro att göra. Något av mig själv finns i varje bild, jag tror att den som betraktar en bild ibland också kan se något av sig själv. En bild kan vara som en spegel ... och samtidigt som ett fönster. Nya intryck, nya upptäckter, ibland känslan av en annan värld. Alla möten mellan bild och betraktare är unika, du ser något som ingen annan ser.

En bild kan ha många skikt, om man som betraktare *utsätter sig för en bild* och ger den lite tid kan man få upptäcka vad som finns bakom de första och mest uppenbara intrycken.

"Det finns alltid två personer i varje bild, fotografen och betraktaren"

- Ansel Adams

Att utsätta sig för en bild

Vad innebär det att utsätta sig för en bild? Kanske att sänka garden och ta emot alla intryck som kommer emot dig när du betraktar bilden. Att se, känna, uppleva och bli berörd. Möta alla känslor och bara låta dem finnas där en stund utan att analysera. Det kan vara att utmana sin bekvämlighetszon ... om obekväma känslor dyker upp, att ändå låta blicken dröja kvar och se vad som händer. När känslorna tonat ut kanske du har fått en ny insikt.

Ett nytt sätt att skapa bilder

En del av min kreativa process är att låta flera bilder tona in i varandra, lite som att projicera en hög med dia-bilder samtidigt. Flera exponeringar med olika motiv eller texturer blir till något helt nytt och oförutsägbart. Det har visat sig fungera bra i min önskan att skapa en visuell poesi med oväntade möten. När jag på det sättet sammanför flera bilder som inte verkar ha någonting gemensamt så händer det något spännande, det är som om något av tillvarons osynliga dimension avslöjar sig i den nya bilden. Se exempel under rubriken "Målade fotografier" på min webbplats, länk finns i slutet av dokumentet!

De senaste åren har jag använt mig själv i bildskapandet. Jag har fotograferat mina egna fötter, händer, min hud och mina ögon och mitt ansikte. Ibland som indirekta porträtt i form av skuggor och silhuetter, ibland som en del i en hög med dia-bilder. Det är antagligen ingen slump, hud och kropp är en människas kontaktyta mot världen.

Mitt skapande är en mycket intuitiv process och det tar ofta lång tid innan jag kan tolka och förstå mina egna bilder. Det är precis som om bilderna ibland innehåller ledtrådar ... tillbaka till det jag glömt, förträngt eller skäms över. Något som jag behöver se ... känslor som vill komma ut. Bilder kan skapa öppningar både framåt och bakåt i tiden.

Som människor lever vi i flera världar samtidigt, synliga och osynliga. Vi befinner oss ständigt i spänningsfältet mellan kropp och medvetande. Kroppen är fysisk och biologisk, människan är både kropp och själ. Jag hoppas att mina bilder kan fungera som broar mellan dessa världar.

"In the tranquil landscape, and especially in the distant line of the horizon, man beholds somewhat as beautiful as his own nature."

- Ralph Waldo Emerson

Mitt visuella universum

Varje utställning visar något av mitt visuella universum. Jag har funderat på vad som egentligen finns där ... det är något som har växt fram under hela livet och tagit form de senaste åren. Ett övergripande tema är att utforska livets villkor, dess ändlighet och sårbarhet. Detta innefattar också livets osynliga och mystiska dimension, det som vi kanske aldrig riktigt kommer att förstå.

När jag betraktar de bilder jag skapat och den utveckling som skett kan jag se att de senaste årens bilder ofta innehåller skärningspunkter. Jag tror att det hör ihop med en djup längtan att inte bara visa en aspekt av något utan viljan att visa platser och skeenden där det *bränner till*. I en skärningspunkt kan oväntade möten leda till nya insikter som uppstår mellan tillstånd eller begrepp som styrka-svaghet, kropp-själ eller tid-evighet. En viktig insikt som ibland uppenbarar sig är att allt inte är så självklart som vi ibland tror. Livet är alltid större än våra definitioner av det och vi ser aldrig verkligheten precis som den är.

Drömmen om en utställning

Jag förbereder en utställning som jag inte vet när den kommer att visas. Om jag ska försöka uttrycka några av mina tankar med samma språk som används i utställningssammanhang skulle det kunna bli så här: Bilderna undersöker förhållandet mellan medvetande, känslor, kropp och identitet. Tänk dig orden som en fyrkant i nämnd ordning och fundera över vilka samband som kan finnas.

Det finns en osynlig värld som består av minnen, tankar och känslor, dessa känslor är ofta diffusa och vi kan uppleva det som om de lever sitt eget liv. Ibland styr de vår tillvaro utan att vi märker det. Vi inbillar oss ofta att vi har kontroll, då känns det som att livet är i balans. Det är en illusion att vi skulle kunna kontrollera livet, en illusion bland många. Våra tankar rör sig i invanda mönster som vi nästan aldrig ifrågasätter. Alla antaganden, allt vi tror att vi vet ... det är något jag vill utmana med utställningen, uppmuntra betraktaren att tänka vidare ... *vad skulle kunna hända utanför min bekvämlighetszon?*

Min önskan är att ha utställningen i en stor lokal, med högt till tak och gärna flera rum. Tanken är att utställningen ska ge en känsla av rymd, som en katedral med stora fönster. En plats med både ljus och skuggor där det finns rum för drömmar och eftertanke. Någonstans kanske som en parkbänk för själen. Lokalen har en uppgift att lyfta fram och förstärka den känslan.

Besök gärna gallerierna på min webbplats:

www.oppna-horisonter.se/gallerier/

Texten är hämtad från min bok "Som en parkbänk för själen" som förhoppningsvis kommer ut snart.

Detta dokument finns att hämta här:

www.oppna-horisonter.se/livet/att-se-och-att-bli-berord.pdf

Läs också kapitlet om högkänslighet:

www.oppna-horisonter.se/livet/hogkansliga_manniskor.pdf

Bo Davidsson

fotograf, konstnär, föreläsare